

Pagal Sąjungos teisę nacionaliniam aukščiausiosios instancijos teismui draudžiama, gavus įstatymo interesais paduotą generalinio prokuroro skundą, pripažinti žemesnės instancijos teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą neteisėtu tuo pagrindu, kad pateikti klausimai nėra reikšmingi ir būtini ginčui pagrindinėje byloje išspręsti.

Remdamasis Sąjungos teisės viršenybe, nacionalinis teismas turi nepaisyti jokios nacionalinės jurisprudencijos, kuri pažeidžia jo teisę kreiptis į Teisingumo Teismą

Pesti Központi Kerületi Bíróság (Pešto centrinis apylinkės teismas, Vengrija) teisėjas nagrinėja Švedijos piliečiui iškeltą baudžiamąją bylą. Per pirmąją apklausą ikiteisminio tyrimo institucijoje įtariamajam, kuris nemoka vengrų kalbos ir kuriam padėjo švedų kalbos vertėjas, buvo pranešta apie pareikštus įtarimus. Vis dėlto nėra jokios informacijos apie tai, kaip buvo pasirinktas šis vertėjas žodžiu, kaip patikrinta jo kvalifikacija, arba apie tai, ar jis ir įtariamasis vienas kitą suprato. Iš tiesų Vengrijoje nėra jokio oficialaus vertėjų raštu ir žodžiu registro, o Vengrijos teisės aktuose nenurodyta, kas baudžiamajame procese gali būti paskirtas vertėju raštu ar žodžiu ir pagal kokius kriterijus tai daroma. Todėl, bylą nagrinėjančio teisėjo teigimu, nei gynėjas, nei teismas negali patikrinti vertimo žodžiu kokybės. Tokiomis aplinkybėmis jis mano, kad gali būti pažeista įtariamojo teisė būti informuotam apie jo teises ir jo teisę į gynybą.

Taigi šis teisėjas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą dėl Vengrijos teisės aktų atitikties Direktyvai 2010/64¹ dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese ir Direktyvai 2012/13² dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese. Be to, jei būtų konstatuotas nesuderinamumas, jis taip pat klausia, ar baudžiamosios bylos nagrinėjimas gali būti tęsiamas kaltinamajam nedalyvaujant, nes tokia procedūra tam tikrais atvejais numatyta Vengrijos teisėje, jeigu kaltinamasis neatvyksta į teismo posėdį.

Po šio pirminio kreipimosi į Teisingumo Teismą *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas, Vengrija) priėmė sprendimą dėl skundo įstatymo interesais, kurį Vengrijos generalinis prokuroras padavė dėl nutarties pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir pripažino šią nutartį neteisėta, nors tai neturėjo poveikio jos teisiniams padariniams, iš esmės tuo pagrindu, kad pateikti klausimai nėra reikšmingi ir būtini ginčui pagrindinėje byloje išspręsti. Remiantis tais pačiais motyvais, kuriais grindžiamas *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisėjui buvo iškelta drausmės byla, tačiau vėliau ji buvo nutraukta. Abejodamas dėl tokios bylos ir *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimo atitikties Sąjungos teisei, taip pat dėl šios bylos poveikio tolesniam pagrindinės baudžiamosios bylos nagrinėjimui, šis teisėjas pateikė papildomą prašymą priimti prejudicinį sprendimą šiuo klausimu.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismo didžioji kolegija nusprendė, kad **pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo sistemą nacionaliniam**

¹ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese (OL L 280, 2010, p. 1).

² 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, 2012, p. 1).

aukščiausiosios instancijos teismui draudžiama, gavus įstatymo interesais paduotą skundą, **pripažinti neteisėta žemesnės instancijos teismo nutartį pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą**, nors tai ir neturi poveikio jos teisiniams padariniams, **tuo pagrindu, kad pateikti klausimai nėra reikšmingi ir būtini ginčui pagrindinėje byloje išspręsti**. Iš tiesų tokia teisėtumo kontrolė prilygsta prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtumo kontrolei, kurią atlikti įgaliotas tik Teisingumo Teismas. Be to, toks neteisėtumo konstatavimas gali, pirma, susilpninti atsakymų, kuriuos pateiks Teisingumo Teismas, reikšmę ir, antra, apriboti nacionalinių teismų naudojimąsi jų kompetencija kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, o todėl gali būti suvaržyta iš Sąjungos teisės kylančių asmens teisių veiksminga teisminė gynyba.

Tokiomis aplinkybėmis **pagal Sąjungos teisės viršenybės principą žemesnės instancijos teismas privalo neatsižvelgti į tokį atitinkamos valstybės narės aukščiausiosios instancijos teismo sprendimą**. Šios išvados visiškai nepaneigia tai, kad vėliau Teisingumo Teismas gali pripažinti šio žemesnės instancijos teismo pateiktus prejudicinius klausimus nepriimtinais.

Antra, Teisingumo Teismas konstatavo, kad **pagal Sąjungos teisę draudžiama kelti drausmės bylą nacionalinio teismo teisėjui dėl to, kad šis kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą**, o vien tokios bylos iškėlimo galimybė gali pakenkti SESV 267 straipsnyje numatytam mechanizmui ir teisėjo nepriklausomumui, kuris būtinas, kad šis mechanizmas tinkamai veiktų. Be to, tokios bylos iškėlimo rizika gali atgrasyti visus nacionalinius teismus nuo prašymų priimti prejudicinį sprendimą teikimo, o tai galėtų pakenkti vienodam Sąjungos teisės taikymui.

Galiausiai, trečia, Teisingumo Teismas nagrinėjo valstybėms narėms pagal Direktyvą 2010/64 tenkančias pareigas, susijusias su vertimu žodžiu ir raštu baudžiamajame procese. Šiuo klausimu valstybės narės turi imtis konkrečių priemonių užtikrinti, pirma, kad vertimo žodžiu ir raštu kokybė būtų pakankama, kad įtariamasis ar kaltinamasis suprastų jam pareikštus kaltinimus. Nepriklausomų vertėjų raštu ir žodžiu registro sukūrimas yra viena iš priemonių, galinčių prisidėti prie tokio tikslo įgyvendinimo. Antra, valstybių narių nustatytos priemonės turi sudaryti sąlygas nacionaliniams teismams patikrinti tinkamą vertimo žodžiu kokybę, kad būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas ir teisės į gynybą įgyvendinimas.

Atlikęs šį patikrinimą, nacionalinis teismas gali padaryti išvadą, kad dėl netinkamos kokybės vertimo žodžiu arba negalėjimo nustatyti jo kokybės asmeniui jam suprantama kalba nebuvo pranešta apie jam pareikštą kaltinimą. Tokiomis aplinkybėmis pagal direktyvas 2010/64 ir 2012/13, aiškinamas atsižvelgiant į teisę į gynybą, kaip ji suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 2 dalį, draudžiama tęsti baudžiamosios bylos nagrinėjimą už akių.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106